

העיר

תחילתו על הנייר, וכיוון שנייר זול
 מה מסרט גולמי, זומנו של מחבר אחד
 אפילו שניים, שלושה) מזמנם של מאות
 קנים ועובדים באולפן, נוהגים מפיקים
 קדיש הרבה זמן (וגייר) לשלב כתיבת ה-
 ריט. כאשר מגיע התסריט לידיו של הב-
 י באולפן, הריחו ספר עבכרס שמתוארת
 בדיקנות כל תמונה, כל מצב-מצלמה וכ-
 בן כל שורת שיח. לצורך כתיבה טכנית
 ז מחזיקים האולפנים גודים של כתבים
 מחים אולם העלילות, ספורי המעשה נש-
 ם ממקורות שונים: מחזות, ספורים,
 אנים, אפילו מן התנ"ך. לעתים נכתבות
 ולנוע עלילות מקוריות, כמו למשל, ה-
 דדים והמלאכים מאת הכומר הישועי גריי-
 (ימין), אודות קבוצת כדורבסיס (השוודים)
 נצחת בתחרות-גמר הודות להתערבותם
 מלאכירמום ותפילותיהם של כומר
 ולי, כוהן פרוטסטנטי, רב יהודי. פול
 גלס (שמאל) משחק את ראש הקבוצה.
 נמר גריידי, לשעבר דיקן הפאקולטה לתר-
 ון, רדיו, עתונאות וקולנוע במכללת
 ידה"ם הקתולית בניו-יורק עטט מספר
 וות, אולם זה לו התסריט
 אשון אשר זכה להיות מופק
 אחת החברות ההוליוודיות.

אל הרצפה

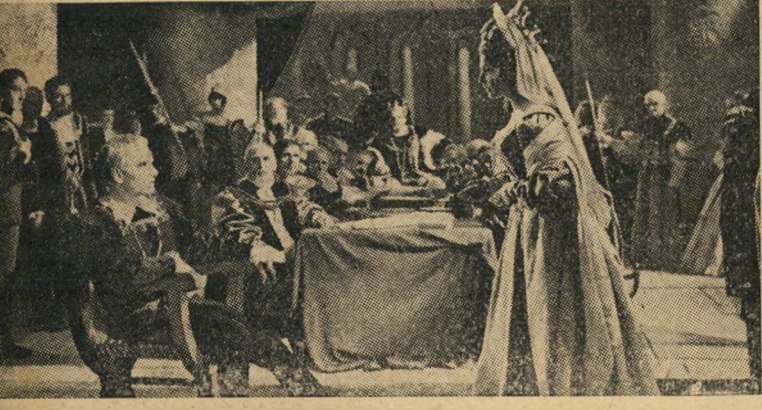

לאחר שנגמרה הכנת הנוסח הסופי של
 התסריט הוא נשלח אל "הרצפה", כלומר אל
 רצפת האולפן, מקום בו הבמאי הוא הכל-
 יכול. בתנאי שידע לעמוד בפני התערבותו
 המתמדת של המפיק, במאים מספר הצליחו
 לפתור את בעיית ההתנגשות בין גישתו ה-
 חמרית של המפיק לבין הגישה האמנותית
 של הבמאי עליידי שנטלו על עצמם את שתי
 המלאכות גם יחד. אחרים הוציאו מתחת
 ידיהם מספר הצלחות קופה חשובות, קנו
 את עולמם ואת חרותם עליידי כך. כמו למד
 של יוסף מנקיביץ, שהחל כמחבר תסריטים,
 היה לבמאי של סרטים שהצטיינו בכוח משיך
 כתם לא רק את ההמונים, אלא אף את
 המשכילים והסנובים. מנקיביץ הוציא מתחת
 ידיו סרטים מכל הסוגים. אחד מסרטיו ה-
 אחרונים הוא ללא מוצא, תרומתו לסידרת
 סרטי בעיות הגזע, בו ביים מנקיביץ (שמאל)
 את לינדה דארנל ואת השחקן הכושני סידני
 אולם מנקיביץ הוא בר-מזל במיוחד.
 בתולדות הקצרים של הקולנוע קמו במאים
 גדולים שלא נשאו חן מלפני הקהל הרחב,
 נאלצו לנטוש את מקצועם (אריך פון שטר-
 היים); אחרים מותרים על כל
 מאמץ אמנותי, מוצאים לאור
 במקום זה סרטי קופה קלוקים.

מפחול אסרו

מכל האמנויות, אין ריאליסטית כאמנות
 הסרט. על כך, חייבת התפאורה בקולנוע
 להיות בהרבה יותר מפורטת ומדוייקת מ-
 אשר בתיאטרון. אם כי האיטלקים גילו ש-
 התפאורה הטבעית ביותר היא הטבע עצמו,
 יצאו לצלם את סרטיהם ברחובותיה וחורב-
 תיה של ארצם, ברור שלא בכל סרט פתרון
 פשוט כזה הוא אפשרי או נוח. בתים ורחו-
 בות המשמשים למגורים ולחיי יומיום לא
 נבנו בהתחשב עם צרכיו של צוות-צלום כבד-
 ציוד. גם מבנים היסטוריים רבים לא נשתמ-
 רו בפארם המקורי כדי לשמש את מפיק
 הסרטים. על כן שמורה בשביל הצייר עבר
 דה רבה באולפן, ויותר מתפאורן אחד קנה
 את עולמו כתוצאה מהצלחה בסרטים. אחד
 מן הידועים ביותר הוא הבריטי רוג'ר פרס,
 שצייר את התפאורה המוצלחת לסרטו של
 לורנס אוליבייה, האמלט. התפאורן עובד ב-
 קשר הדוק עם הבמאי וציוריו משמשים אחר
 כך בסיס למלאכת הבימוי, כמו שאפשר ל-
 הוכח מן ההשוואה בין התרשים של פרס
 (למעלה) לבין התמונה מתוך הסרט.
 כיון שבמרבית הסרטים מספר התפאורות
 השונות הוא גדול, הרי שתפאורן הקולנוע
 הוא אדם תמיד עמוס עבודה
 רבה. לעתים הוא נאלץ לצייר
 אלפי תרשים כאלה לסרט יחיד.

המקצב

אחורי המצלמה

תמונות הפרסומת המגיעות לקהל, הצלם
 ה לרוב כשהוא יושב ליד מצלמת ענק,
 קורת האולפן מפכה על צוות שלם של
 דים זריזים, המבצעים את כל המלאכות
 זירות. לאמתו של דבר, עבודתו של
 ריט, העובד הטכני הראשון במעלה ב-
 ווע ושני רק לבמאי עצמו, היא הקשה,
 רכת, האחראית ביותר והמצריכה כושר
 ועי רב. המסרטי אינו אחראי רק על
 מתו המסוככת והעדינה, אלא אף על
 ורה. אולם מלבד העבודה באולפן, בעת
 ימים עם השחקנים, שומה על הצלם לר-
 לעתים קרובות, לחומר צלומי חשוב,
 בתמונה הזאת, בה הוא נראה תלוי
 בלימה בראשו של בניין, מצלם את הת-
 ברחוב. צלומים אלה יושלכו על גבי
 שקוף באולפן, בעוד שלפני הבוד, על
 ורה שגובהה מטר או שניים, ישחקו ה-
 גים. הצופה שישב מכוסה זעה קרה
 או באולם הקולנוע יקבל את הרושם
 שכוכביו האהובים מסכנים את
 חייהם היקרים — למען שעשע
 אותו — בגובה מסחרר ממש.

אורות האולפן כבו, התפאורות, הצלומים נסתימו, ה-
 צלם החל בעבודה אחרת, מחבר התסריט כבר סיים שני
 כתבייד חדשים מעת שהטביע את המלה "סוף" בעמודו
 האחרון של ספר הבמאי. אולם המלאכה על הסרט לא
 נסתיימה; עתה מתחיל התהליך, הנחשב עליידי רבים
 (ביניהם במאי רוסי גדול פודובקין) עיקר העיקרים ב-
 קולנוע: העריכה. סרט ממוצע מכיל 300-600 תמונות,
 שכל אחת מהן יש לצלם בנפרד. כיון שנוח יותר לצלם
 בבת אחת את כל התמונות המתרחשות באותה תפאורה,
 אפילו הן מפורזות לכל ארכו של הסרט, הוא מגיע
 אל המעבדה במה שנראה לאדם מן החוץ איסודר שאין
 לו תקנה. על העורך לבור את התמונות המוצלחות (מכל
 תמונה נעשים לרוב צלומים אחדים), לערכן לפי סדרן
 ההגיוני. ברם, לעריכה גם צד אמנותי: כיון שהעורך
 הוא המחליט מה יאה ארכה של כל תמונה ותמונה ב-
 סרט, הרי שהוא קובע את המקצב הסופי, כלומר את
 המתח והעינין שהסרט יעורר אצל הצופה.
 עריכה טובה יוצרת לא רק מתח; לעתים היא בוראת
 יש מאין והרבה מן המעט. בסערה מעל אסיה, סרטו של
 פודובקין היתה דוגמה מאלפת לעריכה משובחת: בעזרת
 קמץ שחקנים ותמונות שהופיעו, במקצב מהיר, בנו אחר
 זו על הבוד, הצליח הבמאי להראות קרב עז
 ומרובה משתתפים שעצר בעד נשימתם של
 מיליוני צופים במיליוני אולמות חשוכים.